

Minden cseppjében magyar

Zaragoza Magyar Pavilon

jelszó: **ponthu**

Kiállítási koncepció

A Zaragoza expon való magyar szereplés egyik fő célja, hogy a világkiállítás tematikájához kapcsolódóan Magyarországra, annak történeti sajátosságaira, vízhez és fenntarthatósághoz kötődő korabeli és mai jelenségeire hívja fel a figyelmet. Fontos szempont, hogy olyan képet alkossunk a látogatóban, olyan élményt nyújtsunk a kiállítással, hogy felkeltsük az érdeklődését az ország iránt, és a kiállítás megtekintése után kedve legyen meglátogatni Magyarországot.

A kiállítás tematikája a történetiségen alapszik. Azokat a momentumokat ragadtuk meg, melyek a magyarság fenntartható vízgazdálkodásának egyes elemeit mutatják be. Fontos kritérium volt, hogy kifejezetten a Kárpát-medencéhez, a magyarokhoz köthető, arra jellemző, akár hungarikumként kiemelhető dolgokat jelenítsünk meg. A pályázati kiírás fő tematikai alapjait és a világkiállítás központi mondanivalóját is figyelembe véve a következő tematikai egységeket tervezzük bemutatni:

- Az ártéri fokgazdálkodás
- A „bámulatos” esztergomi reneszánsz vízgép
- Kárpát-medence fürdőtörténete, kiemelve Hévíz és a miskolci Barlangfürdő
- Tisza-mente - tiszavirágzás,
- Természetes vizeink - Vízisztító rendszerek - Gyógyvizek

Logó és szlogen

A tiszavirág a Tisza bennszülött kérészfaja. Sajátos, lenyűgöző és egyedi jelenség, amint minden év júniusában ezek az állatok a Tisza felett rajzanak, majd aláhullva szinte befedik a vízfelületet, mintha az apró fehér virággal lenne behintve. Ezért mondják, hogy a Tisza „virágzik”.

Az állat karcsú testfelépítése, könnyed mozgása ihletett meg minket, hogy a Magyar Pavilon logójában fő szerepet adjunk ennek a különleges fajnak. A figura vicces kialakítása alkalmassá teszi, hogy kabalafiguraként számos formában megjelenjen, a shopban árusítani szánt termékek központi alakja legyen. A rajzos megjelenítés mellett az adathordozón benyújtott pályázati anyagban animált, mozgó formában is megtalálható, mely még kedvesebbé, megszerethetőbbé teszi.

A »hu« pedig Magyarországot szimbolizálja, hiszen a mai, nagyrészt virtuális, webes világban zajló kapcsolatok – gondolunk itt személyes, baráti, üzlet kapcsolatra is – során minden, ami magyar, .hu-val fejeződik be.

A víz és a magyarság összekapcsolódása az általunk kiválasztott szlogenben játékosan jelenik meg: Minden cseppjében magyar / Húngaro en todas las gotas.

Alapelvek

A Magyar Pavilon a II. számú Ronda épület második blokkjában a földszinten helyezkedik el. Mivel a fő látogatói útvonal az épület előtt halad, a várható látogatószám tekintetében nagyon előnyös ez a kiállításra nézve. A blokkal szemben állva a jobb oldali ajtó képezi a bejáratot, míg a látogatók a bal oldali ajtón hagyhatják el a kiállítást.

Az épületet buborékszerű, íves terekre osztjuk fel. Az installáció kialakította felületek egy része átlátszó plexi/üveg kialakítású, lehetőséget teremtve vízfelületek létrehozására. Ezek lehetnek valós folyóvizek, akváriumok és lehetnek animált, vetített felületek. Az íves terek szerepe, hogy a megszokott termék helyett egy valószerűtlen, virtuális térbe helyezze a látogatót, amely egyben a finom ívek és színek révén kellemes érzetet kelt.

Minden installáció és vizet tartalmazó blokk mozgatható, mobil elemekből készül. A tereket így egymástól csak részben leválasztva, könnyűszerkezetes megoldással terveztük. Az előírásnak megfelelően kerültünk mindennemű beton és mozdíthatatlan elem használatát. Ez egyben lehetőséget nyújt arra is, hogy az egyes elemeket utána más kiállításokon is felhasználják, ezáltal hosszútávon minél költséghatékonyabban alakítsuk ki a kiállítást.

Az egyes blokkok egymásutánisága a kiállítás tematikai vezérfonalát követi. A főbb témákra tagolódást segítik a részben elkülönített terek, a különböző fények és színek használata, mely az érzékszervekre hatva közvetíti a látogató számára a tagolódás megértését.

Egy kiállítás annál nagyobb élményt nyújt, minél több érzékszervet szólaltatunk meg. Ma már alapkövetelmény, hogy a látogatónak élményt nyújtsunk, ne egy statikus térben és technikában kelljen az információt megszereznie. Így a kiállítás, mint egy interaktív, tudományos alapokon nyugvó informális tanulási hely ki kell, hogy szolgálja a mindennemű újírtásra nyitott és élményszerzési igényekkel fellépő látogatót.

A tervezett kiállításban ezeket a szempontokat a tartalom mellett ugyanolyan fontosnak tekintettük. Így a látogatót a különböző tematikai blokkokban eltérő módon, más-más érzékszervre hatva fogadjuk.

A fény szerepe

A Ronda pavilonok építészeti adottsága, hogy ablak nem található rajta. Ezt kihasználva kizárólag mesterséges fényt terveztünk a kiállításba. A fény színének és erősségének változása végigkíséri a látogatót.

Ahogy beér a tűző napsütésről a pavilonba, félárnyék fogadja, majd egy narancssárga színekben úszó naplementei hangulat után fokozatosan átjut abba a sötétes térbe, ahol a kiállított tárgyak,

installációk és információt hordozó egységek fénnel megvilágítva magukra vonják a figyelmet. A fények segítségével, annak felvillanásával és időzítésével lehetőségünk nyílik arra, hogy a kiállításban a várhatóan nagy számú látogatót irányítsuk anélkül, hogy benne tudatosulna ez a külső készítés. A terek olyan módon vannak megvilágítva irányított és nem diffúz fényekkel, hogy a paravánokon felüli rész nem látszik.

Az épület hátsó részéből visszafelé indulva a kiállításban ismét világosabb színek dominálnak, fokozatosan hozzászoktatva a szemet a kint várható napsütéshez.

A többi érzékszervre hatás

Amint korábban említettük, a kiállítás komplexebb élményt nyújt, ha egyszerre több érzékszervre hatunk. Ez a célunk az első blokkban, ahol a Tisza-mente fokgazdálkodását bemutató területre enyhe mocsárszagot juttatunk be. Így az itt kialakított, kevert technikát bemutató térben nem csak a látvány és az olvasnivaló nyújt információt a látogatónak, hanem a szag, ami természetes velejárója volt ennek a sokak által idillinek mondott életmódnak.

Minél több térben igyekszünk hangokat is felhasználni. A nagy látogatószám és a nyitott terek miatt ezt célszerű lokalizálni, a hang terjedését szabályozni. Erre nyújtanak lehetőséget az olyan ernyőszerű installációk, amik alatt áthaladva lehet csak a kívánt hanghatást érzékelni.

A látogatók

A várhatóan tömeges látogatóáramlás miatt kerültük a kiállításban azokat az elemeket, melyek 30-50 másodpercnél tovább direkt megállítják a vendégeket. Természetesen a behelyezett információs panelek lehetőséget teremtenek a feltett témák mélyebb megismerésére, illetve minden tér hosszabb időtöltésre is alkalmas kevés látogató esetén.

Számított becslések szerint, ha nem folyamatos a látogatóáramlás, minimum fél órát el tud tölteni a látogató úgy, hogy minden teremben a lényegi, főbb dolgokat átnézi, az interaktív elemeket kipróbálja. A várható folyamatos tömeges látogatás esetén a nagyszámú és sok érzékre ható látványelem a kiállítás gyors átfutása alatt is komplex benyomást nyújt mindenki számára.

A tervezés és témakiválasztás során törekedtünk arra, hogy minél több korosztályt és réteget szólítsunk meg. A látványelemek mindenki számára kellemes és izgalmas élményt nyújtanak. A legújabb technikák alkalmazása a legnehezebben megfogható korosztály, a 14-25 évesek számára teszi érdekessé a kiállítást. A szakmaiságot keresők a megszerzett impulzusokon túl az érintőképernyők segítségével elmélyedhetnek a tudományosan megalapozott tartalomban.

A családok, kisgyermek a kiállítás játékosága révén számíthatnak kellemes időtöltésre, ha a Magyar Pavilionba látogatnak.

A kiállítás fontos kiegészítője az a vezetőfüzet, amely három korosztály számára kidolgozva vezeti végig a látogatót a pavilonban. Ez rajzos, humoros formában foglalja össze a mondanivalót, hívja fel a figyelmet egy-egy fontos dologra. Ezen kívül Magyarországról nyújt egy általános áttekintést, melyet az iskolás korosztály várhatóan a tanórán is tud használni.

A kiállítás látogatói körúljárási tematikája

1. Bejárat
2. Fokgazdálkodás
3. Esztergomi reneszánsz vízemelő
4. Fürdőtörténet
  - 4.1 Római fürdők
  - 4.2 István közfürdői
  - 4.3 Mátyás kora
  - 4.4 Újkor
    - 4.4.1 Úszó fürdők a Dunán
    - 4.4.2 Napozókosarak
    - 4.4.3 Korabeli fürdőruhadivat
  - 4.5 Hévíz
  - 4.6 Miskolc barlangfürdő
5. Mai Magyarország
  - 5.1 Tisza – tiszavirág
  - 5.2 Filmfelület
  - 5.3 Termálvizek-gyógyvizek mintái (interaktív)
  - 5.4 Érintőképernyők
    - 5.4.1 Természetes vizeink – Dráva, Kis Balaton, Szigetköz
    - 5.4.2 Biológiai víztisztítás – alternatív módszerek
    - 5.4.3 Források – ásványvizek – gyógyvízkultúra Magyarországon
  - 5.5 „Tudtad-e” fal
6. Shop

1. Bejárat

A kiállítás főbejárata a pavilon utcafronti jobb oldalán található ajtó. Belépve a látogatót vízfüggöny fogadja. Így a napfényből beérve a párás levegő már megérkezéskor kellemes érzést kelt. A vízfüggönyre folyamatosan egy beköszöntő kisfilmet vetítünk. Ez egy 25 másodperces spot, amely Magyarországot mutatja be képekben. Célja, hogy a látogató a pavilonba érkezve azonosíthassa az országot, azt térben (térképet is megjelenítve) és történelemben elhelyezhesse.

A kisfilm kulcstémái: A magyarok 895-ben léptek be a Kárpát-medencébe. A táj a Kárpátok vonulatai által határolt terület, a folyók 95%-a határon túlról érkezik. Esést veszítve elterül, árad. Ember évezredek óta harmóniában él – próbál élni a természet erőivel. A spotot a Magyar Pavilon szlogenje és logója zárja.

A bejárat térben egy látogatószámláló található. Ez egy henger alakú szerkezet, amely egy kalibrált tartályból áll. Amint a belépő látogató elhalad az infrakapu előtt, a felső (nem látható tárolóból) egy csepp víz jut az alsó kalibrált tartályba. Néhány ezres látogatószám után már jelentős vízoszlop alakul ki a tartályban, amin megközelítő pontossággal leolvasható a pavilont megtekintő látogatók száma. A könnyebb leolvasás érdekében digitálisan is célszerű kijelezni a látogatószámot. Ez egyúttal információt is nyújthat a szervezőknek, hogy mennyi ember látogatta a kiállítást.

Itt kap helyet két információs panel is, egy üveglapra kiképzett érintőképernyő, melyen a kiállításról kap áttekintő tájékoztatást a látogató.

2. Ártéri fokgazdálkodás

Foknak nevezték a folyót kísérő hátakon keletkezett kiszakadásokat, a magas partokat megszakító nyílásokat, amelyeken át a folyó árvize az anyamederből az ártérre kilépett, majd a környező laposokat az ereken keresztül feltöltve, apadáskor ugyanezek a nyílásokon át visszaáramlott, legalábbis részben a folyóba.

A Kárpát-medence a honfoglalás idején természetes tájnak volt tekinthető. Az ember és a víz korai kapcsolatát a szelíd használat jellemezte, mely nem csökkentette az élőhelyek biológiai sokféleségét, s nem zavarta a meghatározó ökológiai folyamatokat. Őseink megpróbálták az áradások vizét irányítani, a maguk javára fordítani. Ezt a tudatos, irányított használatot nevezzük fokgazdálkodásnak. Lényege, hogy a „fokokon” kizúduló vizet az árhullám levonulása után nem engedték visszafutni a mederbe, hanem gátakkal útját állva visszatartották a réteken-legelőkön, illetve a szükségletek szerint osztották szét. A medréből kilépő folyó a mélyedéseket a fokokon keresztül nemcsak vízzel, hanem hallal is megtöltötte. Amikor aztán a folyó vize apadni kezdett, a

halászháló és az élelmes parasztemberek vesszőből gátakat építettek, nehogy a visszahúzóvízzel a halak is visszatérjenek a Tiszába. Itt aztán – akár holmi halastavakban – fogva tartották őket. Ezzel a típusú halászhálózattal a nádelrekesztő résein átférő apró halakat nem halászták le az itt élő emberek, így fenntartható módon aknázták ki a Tisza akkori rendkívül gazdag halállományát.

Ebben a térrészben ezt a fenntartható halászatot, a fokgazdálkodásra jellemző életképet mutatnánk be. A látogatót belépve narancssárgás, naplementét idéző színek fogadják. Rögtön megüti orruk az enyhe mocsárszag. A kétoldalt kialakított diorámát a látogatói útvonal osztja meg, melynek fémszerkezete, kevés fával ötvözve merészen elüt a körülötte található természetes tájat imitáló környezettől. Ez az út kicsit kiemelkedik a dioráma szintjéből. Jobb oldalon nádkunyhó áll, körülötte halászeszközök, a házban szalmaborítás. A döngölt hepehupás földön lábnyomok láthatóak, kender szárad, gyér növényzettel körülvéve. Egy asszony közeledik a kunyhó felé, vállán kendőbe kötve az élelem. Szemben, a látogatói út másik oldalán a fokra épített vesszőből készült nádelrekesztő látható, mögötte a kiszélesedő ideiglenes halastó, nagyméretű halakkal, csónakban egy halászszer, amint a hálóját veti ki. A tó szélén dús nádas. A fokban apró ivadékhalak vonulnak a folyó irányába.

A dioráma fölül mindkét oldalon fémkötélen lógnak be az üvegvitrinek, melyekre külön világítás hívja fel a figyelmet. A vitrinekben egy-egy tárgy – kalap, hálódarab, faragvány – látható. A látogatói út mellett mindkét oldalon egy üveg érintőképernyőt helyezünk el, lehetőséget teremtve arra, hogy a fokgazdálkodást részletesebben bemutassuk. Mindkét érintőképernyő átlátszó üveg, így szinte beleolvad a térbe.

A modern és hagyományos technikák ötvözéséből adódó különleges hangulatot a nádas alkotó növények közé behelyezett számtalan világító üvegszál fokozza. Körben az íves falon óriásira nagyított részletfotók láthatóak. Egy-egy jellemző színes és fekete-fehér kép – mint például a puli pofája vagy ráncos kéz a kukoricán – segítségével idézzük fel még inkább a korabeli alföldi élet pillanatait. A látogatók számára a népi ruhába öltöztetett bábuk plusz információt hordoznak, ezen keresztül a néphagyomány, népművészet és annak jellegzetes ruhadarabjai elevenednek meg.

3. Esztergomi reneszánsz vízemelő

Az esztergomi vár északi bástyája alatt, a Duna-parton, hajdan egy fürdőt is tápláló, bővizű karsztforrás tört a felszínre. A középkortól számos történelmi adat szól arról, hogy ennek a forrásnak akkor még malomkerekek hajtására is elég ereje volt. A reneszánsz emberének fantáziáját meg is ragadta a föld mélyének ezen ajándéka, és azt kényelmének emelésére egy rejtélyes gépezet segítségével felnyomta-pumpálta a várba. Azok, akik látták vagy hallomásból ismerték, mind „csodálatos”, „bámulatos” jelzőkkel illették.

Hasonló teljesítményű vízemelő gépet csak a dugattyú feltalálásával tudtak jóval később létrehozni. A szerkezet 60 méter magasra emelte fel a Duna felett lévő esztergomi vár kútjába a vizet. Evlia Cselebi, XVII-századi török utazó írta le 1663-ban a vízemelő működését. Sajnos egyértelmű műszaki adatok eddigi ismereteink szerint nem maradtak fenn, így a mai gépészmérnökök, történészek azon dolgoznak, hogy a különböző működési modellek és hipotézisek közül a valóságnak megfelelőt felkutassák.

Nagy valószínűséggel a szerkezet úgy működött, hogy az itt lévő forrásvíz egy fakerék kazettáit megtöltve meghajtotta azt, ez pedig áttétlen keresztül a golyókat mozgó kereket indította el. A kőgolyók egy harang alakú tympanumra estek, melyet a vízzel teli medencében fejjel lefelé úgy helyeztek el, hogy benne keskeny levegősáv is kialakult, majd a golyók egy csatornán keresztül visszakerültek a kerék fogaiba. A tympanumban kialakuló hullámok szelepet nyitottak és a víz felpumpálódott a várba.

A szerkezet egyedi és különleges voltát bizonyítja a tény, hogy a vízemelés technikájával és történetével foglalkozó szakkönyvek ebben a korban nem ismerik azokat a technikákat, amelyeket a feltalálók Evlia Cselebi szövegének értelmezésére alapozva konstruáltak. Emellett a vízemelőt nem csak az tette „csodálatossá”, hogy addig teljesen ismeretlen, újonnan felfedezett technikát alkalmaztak megépítésénél, hanem a helyi adottságokhoz való igazodás során kifundált megoldások, a két lépcsős emelés és az „óraszerkezethez” hasonló áttételek is különlegesnek bizonyulnak.

A térbe beérve a látogatót egy hatalmas faszerkezet fogadja. Az előző teremben leszűkített látogatói út itt kiszélesedik, valójában az egész térrész körbejárható. Majdnem a tér közepéig benyúlik a malom installáció. Ez a faszerkezetes tető, mely faoszlopokon áll, szinte kinő a falból. Hátterét a valódi malombelső adja, ami valójában egy kép a falon. Ebből nyúlik ki a szerkezet. A tető alatt a vizet tartalmazó medencében kőgolyókat emelő, majd vízbe ejtő kerék mozog. Ezt valójában a látogatók indíthatják egy másik, a medencén kívül található vízkerékkel. Amint a látogató elkezdi tekerni a kereket, lassan beindul a belső is, potyogni kezdenek a golyók a vízbe. Ezzel egy időben a falon lévő állókép mozgásba lendül, olyan sebességgel, amilyen gyorsan a látogató hajtja a kereket. Itt egy rajzos animáció látható, ami az eredeti szerkezet valószínűsíthető működését mutatja be, érzékeltetve azt is, milyen magasra és hová pumpálta fel a gép a vizet. A malom tetőszerkezetének egyik oldalán egy felnyitott ajtó van, ezen a nyíláson keresztül jön be a fény, az eredeti leírás alapján.

Szemben a malommal az íves falon a vízgép történetét, kutatását, eredeti helyét és működésének hipotéziseit bemutató kisfilm látható, körülötte az eredeti Evlia Cselebi leírások, dokumentumok, korabeli Magyarország területén alkalmazott vízemelő szerkezetekről készült metszetek, térképek másolatai láthatók kinagyított formában.

4. Fürdőtörténet

A fürdőzés kultusza az emberi civilizáció közös kincse. Talán egyetlen olyan jelentős kultúra sem létezett, melyben a víz élvezetének, a fürdőzéssel való megnyugvásnak és gyógyulásnak ne lennének meg a markáns jegyei. A fürdőéletet, a vizet élvezőket az emberi civilizáció hajnala óta jellegzetes, számtalan esetben világszerte ismert épületek, architekturális csodák szolgálták és szolgálják.

„A világ egy országáról sem gondoskodott a gondviselés oly minőségileg és mennyiségileg jelentékeny és kiváló ásványvizekkel, mint Magyarországról.”

(Hasenfeld Manó Szliács fürdőorvosa, XIX. század közepe)

Ez is az oka, hogy az expo keretén belül a Magyar Pavilon egyik leghangsúlyosabb témája a termál és gyógyfürdők kialakulása, története és a mai lehetőségek, turisztikai vonzerők bemutatása.

A reneszánsz vízgépet kipróbálva a következő térben a látogató a Kárpát-medence területének fürdőtörténetével ismerkedhet meg. Két híres fürdőhelyet emelünk itt ki, amely mint turisztikailag rendkívül fontos termálfürdő, vonzóerőt jelent a Magyarországot tervbe vevő turisták számára. A térrészbe belépve sejtelmes fény fogadja a látogatót. Hirtelen egy enyhén emelkedő rámpán találja magát, mely mint fapalló nyúlik be a Hévízi-tó fölé. A víz alulról megvilágított, így a fapalló rései közt feldereng a kékes fény. Jobbra tekintve az ívelt falon hullámszerű vonalban halvány fény látszik, ezen időben késleltetve világosodnak ki a fürdőtörténetet jellemzően bemutató képek, fontosabb dátumok, utalások.

Számos fontos momentum közül az alábbiakat mindenképp bemutatjuk a képsorozatban:

- korabeli római fürdők maradványai a Kárpát-medencében
- István rendelete a közfürdőkkel kapcsolatban birtokadományozás során
- Mátyás kori fürdőélet – a reneszánsz
- újkor
  - úszó fürdők a Dunán
  - napozókosarak
  - csíkos fürdőruhák, fürdőruhadivat.

Két egymást követő kép után a következő a látogatók lába alatt jelenik meg, majd ennek elhalványulásával ismét az oldalfali hullámvonalon. Ez a mozgás játékosságot visz a térbe és az információszerzésbe, miközben vezeti előre a látogatót. Itt található az a rejtett ajtó is, amely a VIP terembe vezet. Így lehetőség van a kiállításon keresztül is bejutni ebbe a helységbe.

Balra tekintve a korlát mellett valóságos vízfelületet alakítunk ki, rajta több, már Hévíz szimbólumává vált tündérrózsa úszik. Háttérben egy holografikus fóliával ellátott felületen nagy méretben Hévíz tóépülete látható sejtelmes ködben. Ezzel a tó körül hűvös hajnalokon tapasztalható hangulatot idézzük fel.

Tovább haladva a látogató a miskolci Barlangfürdőbe ér. Kétoldalt és a feje fölött a barlang falfelülete veszi körül, narancssárgás-barnás fényekben úszva. Lába alatt vizet imitáló burkolat, ennek színe zöldesből fokozatosan változik át kékes-lilásba, a tényleges Barlangfürdő fényterápiás termékének megfelelően. Itt megint több érzékszervre hatva a színek és barlanghatás mellett vízcsepegés hallatszik. A barlangokban tapasztalható jellegzetes visszhangzást is megvalósítjuk oly módon, hogy a szűk térbe mikrofonokat beépítve a látogatók hangját, egy-egy erősebb hangon kiejtett szót a rendszer visszhangozva játszik le. Ezáltal a látogató saját elhangzott szavát hallja vissza ilyen módon. A barlangban előrehaladva a bal oldali falon két magassági szinten kukucskáló nyílások találhatóak. Itt két, 3D technikával készített 20-30 másodperces kisfilmet láthat a látogató. Az egyik a miskolci Barlangfürdőben készül, azt mutatja be, míg a második a Hévízi-tavat madártávlatból, a kisfilmet síklóernyővel felvéve. Ez lehetővé teszi, hogy a vízfelszínt egészen megközelítsük, ami más repülőeszközzel kivitelezhetetlen. A technika adta minőség megegyezik az IMAX által nyújtottal, de ez egy saját, kiállításokra fejlesztett verzió. Az installáció előnye, hogy nem igényel külön szemüveget, mert a két speciális polárszűrőt a kémlelőnyílásba építjük be. A nyílásokat alacsonyabban és magasabban is elhelyezzük, hogy a gyermekek is önállóan élvezhessék a filmet.

A térrészből kiérve lassan lefelé halad a látogató a rámpán, míg ismét visszaér az eredeti padlószintre. A rámpás megoldás az akadálymentesítés miatt feltétlenül szükséges, csak így valósítható meg, hogy a látogató a vízzel telt medence (Hévízi-tó) felett sétáljon.

5. Mai Magyarország

A kiállítás utolsó nagy tere a jelenbe vezeti a látogatót. Itt kerülnek bemutatásra azok a természetvédelmi, környezetvédelmi és vízgazdálkodási témák, amelyek méltán mutatják be Magyarország törekvéseit a fenntartható víz- és tájhasználat területén. A tér kialakítása során a kiírás alapján fő kritériumnak vettük, hogy akkora egységes teret tartsunk meg, melyben a tematikus hetek és kiemelt napok esetén előadásokat, programokat lehet szervezni. Az itt található installációk ezért vagy a kialakított fal ívére fekszenek rá, vagy a burkolatban jelennek meg, illetve a látogatók feje fölött kerülnek bemutatásra.

A tér egyik különlegessége, hogy az ívelt felületek alkotta két nagyobb sarok is funkciót kap. Az elsőben a fal teljes magasságában vízesést alakítunk ki. A sarok külső íve átlátszó hajlított plexiből készül. Ebben az elzárt térben egy alacsony medence kap helyet, melyben egy szivattyú a fal tetejéig (3,5 méter) emeli fel a vizet és a plexi belső falán egyenletesen szétosztva a víz folyamatosan folyik vissza a medencébe. A „vízesést” szabályozható erősségű és színű fénnel világítjuk meg.

A második ilyen jellegű tér szinte összeköttetésben áll az előzővel, itt azonban a teljes saroklezárást alkotó átlátszó plexifalat csupán kékes fénnel világítjuk meg, ám a falban három, egyenként kihúzható akváriumot helyezünk el, melyekben kisméretű hazai halfajokat, vízi növényzetet telepítünk be.

A sötétebb barlangi hangulatból kiérve három, hosszan lelógó molinó enyhén jobbra irányítja a látogatót. A molinók témája a tiszavirág, előkészítve a következő témát. Itt mutatjuk be a Tiszamente legjellegzetesebb jelenségét, a tiszavirágzást.

A tiszavirág a Tisza bennszülött kérészfaja. Életútjuk során ezek a kis élőlények évekig készülnek feladatukra, hogy egy-két óra szabad szárnyalás – és a faj fenntartásának biztosítása után – aláhulljanak folyóba. A víz felülete olyan, mintha apró fehér virággal lenne behintve ezért mondják, hogy a Tisza „virágzik”. A lerakott peték pedig a mederfenékbe fúródnak, ahol újraindul a több mint ezernapos visszaszámlálás. A mindössze néhány napos tiszavirágzásra minden évben – az időjárástól függően – június második felében kerül sor.

A látogató virtuálisan a Tisza vizébe lép. Felülről vetített fapallón át a kiszélesedő Tiszába ér. Lépkedve a Tiszában hullámoztatja a vízfelszínt, vízcsobogás hangja hallatszik. Körülötte a tiszavirágzást imitáló, magasból lelógó speciális üvegszálak sűrű erdeje látható, melyek különböző magasságban pontszerűen világítanak. A léptek nyomán a vetített vízfelületen rajzó tiszavirágok újra és újra szétrebbennek. Az egész tér azt az érzést kelti, mintha a látogató a tiszavirágzás kellős közepén sétálna. Ezt fokozza a szemben lévő falon lévő projektoros kivetítés, melyen élőben mutatjuk meg webkamera segítségével a tényleges tiszavirágzást, ami nagyjából a kiállítás megnyitása idejére várható. A valóságos jelenség lezárulta után a rögzített felvételeket vetítjük folyamatosan.

A tér közepén körkivetítést terveztünk. A látogatók feje fölött egy 6m átmérőjű, 70cm magas körváznat helyezünk el, aminek az alja a földtől 270cm-re helyezkedik el. Így alatta kényelmesen el lehet sétálni, kitágítja a teret, viszont nem kerül olyan magasságba, hogy kényelmetlen legyen a hosszabb ideig tartó nézése. Ezen a felületen kívülről és a kör belsejéből is nézhető kisfilmeket vetítünk. Az expo által kiemelt témákból a következő tematikus hetekhez igazítanánk a bemutatni kívánt anyag tartalmát:

- osztott vizek – határ menti vizeink közül a Drávát, a Fertő-tavat emelnénk ki elsősorban illetve a Duna-völgyet, a Duna vízgyűjtő területét (különös tekintettel a Nemzetközi Duna Napra)
- víz, oktatás, kultúra – a „Duna Ismeretárát” (Danubebox) és a Magyar Környezetvédelmi és Vízügyi Múzeum interaktív kiállítását mutatjuk be, a Víz és Élet kiállításból (a kortárs képzőművészet alkotásai) válogatunk
- víz és egészség – egészséges életmód, otthoni tisztálkodás, tisztaság, wellness és gyógyfürdők, ásványvizek kiemelése

Természetesen a tematikus hetekhez kapcsolódó előadások, egyéb programok végleges témája egy az egyben ráültethető az itt vetített anyagra, a kiemelt napokon igazodik a fő tematikához. Ezért is választottuk ezt a nagyon látványos, ám egyszerű és könnyen változtatható témájú bemutatási eszközt ebben a térben, hogy a folyamatosan egymás után következő programok témájához könnyen hozzáigazítható legyen.

Annak ellenére, hogy a fő attrakció (a tiszavirágzás és az óriási kivetítő-felület) viszi a tekintetet, a környező falak mentén is elhelyeztünk információszerzésre alkalmas eszközöket, interaktív elemeket. Négy állványos érintőképernyő négy különböző témában szolgáltat információt, részletes leírást, térképeket, történetiséget az érdeklődő, ráérő látogató számára. Ezek a következők:

- Dráva
- Kis Balaton, Szigetköz
- Biológiai víztisztítás – alternatív módszerek
- Források – ásványvizek – gyógyvízkultúra Magyarországon

Itt szintén lehetőség van a tematikus hetek témájához igazodni, az ebben a térben szervezendő programok alatt a látogatók kényelmesen informálódhatnak az érintőképernyőkről.

Fontosnak tartunk kiemelni egy-egy kép, szlogen, dátum vagy adat segítségével olyan eseményeket, amelyek a magyar kultúra, sportélet, tudomány és a mindennapok világából ragad ki egy-egy különleges eseményt. Így létrehozunk egy „Tudtad-e” falat, ami 50x50cm-es világító táblák sorozatából áll, mindegyiken egy kiemelt dolog. Ezek például a következők:

- az első magyar vizes olimpiai érem
- a dunaföldvári kosárfüles ívhíd (1. lett)
- Bánki turbina
- Heller-Forgó -féle hűtőtorony.

Az egész teret kialakító falfelületek itt sötétvörös színt kapnak, kivéve a kijárat jobb oldalán, ahol natúr alapon szemmagasság felett egy kicsivel (180cm magasan) a magyar trikolór keskeny sávja fut végig. A kijárat bal oldalán található a kiállítás utolsó interaktív eleme. Itt hat darab dupla üveghengerben a Kárpát-medence jellegzetes gyógyvizeit mutatjuk meg. A falra szerelt hengerek átlátszó üvegből készülnek, a belső, 20cm átmérőjű hengerben található a gyógyvíz. Ennek a hengernek a teteje nyitott, így a külső, 40cm átmérőjű hengeren lévő retesz elhúzásával a látogatók megszagolhatják a gyógyvizeket, miközben eltérő színüket is jól láthatják az átlátszó üvegen keresztül. Minden henger egy fémtáblában végződik, ahol térképen jelöljük, honnét származik a gyógyvíz, illetve az egyes gyógyhatásokról olvashatnak az érdeklődők.

Ezzel a térrel a Magyar Pavilon bemutatója véget ér. A látogató a kiállítás során áttekintő képet kap Magyarország vizeinek történetéről, a Kárpát-medence vízkultúrájáról, fenntartható vízhasználatról és a mai Magyarország számtalan, megtekintésre érdemes, vízhez kapcsolódó látnivalójáról.

6. Shop

A pályázati kiírásban szereplő ajánlott alaprajzzal szemben a Magyar Pávilon boltját a kijáráthoz tettük át. Közismert tény, hogy a kiállítás megtekintése után érdemes a látogatót abba a térbe vezetni, ahol vásárolni tud. Üzleti megfontolásból legszerencsésebb, ha a kijáráti útvonal átvezet a bolton. Ezt a módszert választottuk mi is, a látogató a kiállítás megtekintése után végigsétál a polcok között és úgy ér ki a pávilonból.

A kiállításban szereplő íves falak határolják, de a bolton belüli elválasztást az a polcsor adja, amelyen két oldalról az árukat el lehet helyezni. A shop méretét lecsökkentettük megközelítően 40m²-re. Amellett, hogy ebben a térfelosztásban, miszerint a shop a kijáráthoz kerül, módosultak az alapterületek, mégis úgy gondoljuk, a megmaradó negyven négyzetméter bőségesen elég teret teremt egy kellemes vásárlási helyszín biztosítására.

A shopban árult cikkek részben a kiállításához kötődnek, részben Magyarországra jellemző, ahhoz mindenképp kapcsolható termékeket jelentenek. A következő árucikkek forgalmazása ajánlott a shopban:

- póló (rajta logó, szlogen, képek, trikólór – több nyelven)
- kulcstartó
- lentáska (a nejlonzacskókkal ellentétben természetbarát és nagyon hasznos az összegyűjtött szóróanyagok szállítására)
- mobiltelefonra akasztható szerencsefigura (a logó felhasználásával)
- borok (hazai exkluzív és hétköznapi fajták)
- memóriakártya
- puzzle (Parlament, Magyarország, Balaton)
- Rubik-kocka (vízhez kötődő képekkel a színek helyett)
- hűtőmágnes (vízgép, logó, tiszavirág)
- fejkendő (szintén logó, magyar felirat – hasznos a tűző nap ellen)
- holografikus matrica (logó)

A megvásárolható termékeken kívül ajándéktárgyakkal is kedveskedhet a Magyar Pávilon látogatóinak, mint például a logóval ellátott luftballon, jelvény, matrica.

Programok

Néhány ötletet szeretnénk adni a pályázat által kiemelt (illetve e mellé besorolt) jelentős napok programjaihoz.

Magyar Nap: a kulturális bemutatók, gasztronómiai kóstolók mellett sikeres lehet egy spanyol-magyar öregfiúk barátságos vízipóló mérkőzés megszervezése, illetve evezőverseny az Ebro folyón.

Turizmus Nap: a legismertebb magyarországi gyógy- és wellness fürdőhelyek bemutatója, a nemzeti parkok megismertetése, a Reneszánsz Év programsorozatának kiajánlása, ehhez kapcsolódóan reneszánsz kori koncert szervezése.

Nemzetközi Duna Nap: a kiállító duna-menti országok közös ünnepe, amely tényleges program szervezése mellett a jelképes összetartozást saját pavilonjára kitett kék szalaggal fejezi ki. Kialakítható egy olyan pontozófűzet is, amelybe a kérdéses országok kiállításának megtekintése során pecsétet gyűjt a látogató és a végén az utolsó pavilonban ajándékot kap.

Környezetvédelmi Nap: az utolsó tér nagy vetítési felületén víztisztítással, takarékos vízhasználattal kapcsolatos spotok bemutatása. Lentáskák ingyenes osztása.

Külső felület terve

Az épület külső homlokzata

A főúton található betonépület külső felületén a Magyar Pavilon alaprajzát jelenítettük meg, melynek háttérét egy üvegfelületet imitáló One-way fólia borítás adja. Ez egyben a tiszta vízfelületre is emlékeztet, miközben egy modern épület benyomását kelti. A fóliát a faltól 20-30centiméterre helyezük el. Ez alkalmassá teszi, hogy éjszaka megvilágítsuk. Itt alkalmazhatunk változó színű fényeket. Az épület kiemelt eleme a logó.